

PROGRAMMA MASTERCLASS CONCEPTONTWIKKELING 2018-2019

(onder voorbehoud van wijzigingen)

PROGRAMMA BLOK I - DNA en toolbox van de conceptontwikkelaar AMSTERDAM

Donderdag 20 september

10.00 – 10.15 uur	Welkom in het Volkshotel en introductie op de MCCO
Bas Van Schelven (Waterloft) en Paul Splinter (Bureau Ruimte InZicht)
10.15 – 10.45 uur	De aftrap – Inleiding op conceptontwikkeling
Door Bas van Schelven (Waterloft)
In deze inleiding staat Bas stil bij het fenomeen conceptontwikkeling en de positie die het in relatie tot projectontwikkeling heeft verworven. Hij gaat met de deelnemers op zoek naar een (!) definitie en uiteraard de relevantie ervan voor de hedendaagse projectontwikkeling. Ook wordt een begin gemaakt met het inventariseren van de competenties die nodig blijken om een goed conceptontwikkelaar te zijn dan wel de conceptontwikkelaar tot zijn recht te laten komen. Tot slot zal Bas de doelstellingen van de MCCO presenteren en in vogelvlucht het MCCO-programma doorlopen zodat deelnemers weten wat ze kunnen verwachten <u>en</u> wat er van hen verwacht wordt!
10.45 – 12.00 uur	Introductie van de deelnemers
De MCCO is een intensieve reis die ons gedurende vijf maanden langs verschillende plekken en projecten voert. Samenwerken en uitwisselen van kennis, ervaringen en observaties staan daarbij centraal. Het is daarom belangrijk elkaar goed te leren kennen. We starten dan ook met een korte kennismaking waarbij iedere deelnemer zich aan de groep voorstelt. Dit doen we met een <i>personal pitch</i> van maximaal 2 minuten die deelnemers van tevoren voorbereiden. Met een interactief slot zal de kennismaking meteen een verdieping krijgen.
12.00 – 13.00 uur	Lunch
13.00 – 14.15 uur	Aan de slag met conceptontwikkeling – masters aan het woord
Met masters Edward van Dongen (ERA Contour), Arno Ruigrok (Arno Ruigrok - PlacesPropertiesPeople), Pim van der Ven (Juli Ontwerp & Advies) en Hans Erdmann (Claessens & Erdmann Architecten)
Gedurende de masterclass staat dit kwartet masters tot onze beschikking. Zij hebben – elk op hun eigen manier – veel ervaring met conceptontwikkeling en stellen hun kennis en ervaring graag ter beschikking. Tijdens dit onderdeel stellen de masters zich voor en helpen de deelnemers op weg helpen met hun tips & tricks voor conceptontwikkeling.

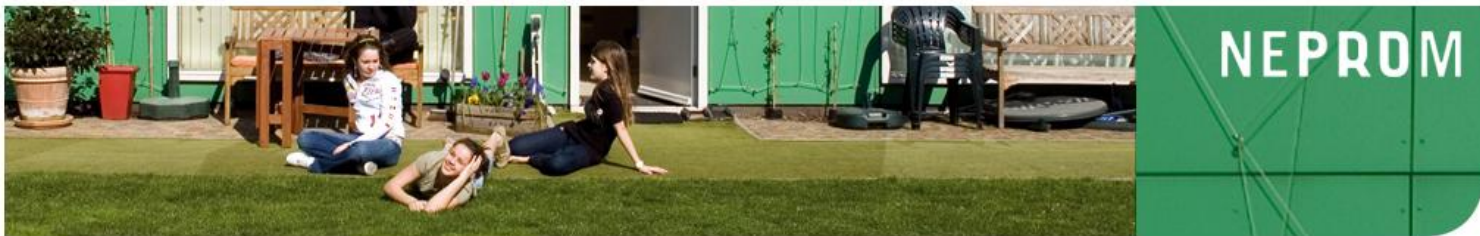
14.15 – 14.45 uur	Pauze
15.00 – 17.00 uur	<i>Fietstocht</i> Expeditie Noord Onder leiding van Bas van Schelven en Paul Splinter maken we een fietstocht van het Volkshotel in Amsterdam-Oost naar Amsterdam-Noord. Onderweg volgen er korte toelichtingen bij verschillende Amsterdamse gebieds- en vastgoedconcepten De fietstocht leert deelnemers dat als je goed kijkt, je meer ziet. Daarnaast wordt duidelijk dat conceptontwikkeling geen gril is, maar juist van alle tijden. En passant leert men Amsterdam met andere ogen te bekijken. Het doel hiervan: verbreding van het perspectief. <i>Amsterdam-Noord onder de loep</i> NDSM, ADAM Toren en Filmmuseum Eye zijn dé blikvangers van Amsterdam-Noord. Maar er is veel meer. Waar Noord lange tijd ‘vergeten’ werd is het stadsdeel inmiddels zeer in trek. Noord-kenner Bas van Schelven neemt ons mee langs verschillende ontwikkelingen en vernieuwende concepten.
17.00 – 19.00 uur	<i>In gesprek</i> Het verhaal van Amsterdam – over toekomstbestendige gebiedsconcepten Met Esther Agricola (directeur Ruimte en Duurzaamheid, gemeente Amsterdam) en Geurt van Randeraat (partner SITE Urban Development) Esther neemt ons mee in het verhaal van Amsterdam en deelt de ruimtelijke uitdagingen en ambities van de stad. Welke gebiedsconcepten passen hierbij en aan welke voorwaarden moeten deze volgens haar aan voldoen? Op basis van zijn brede blik op gebiedsontwikkelingen laat Geurt ons vervolgens Nederlandse en buitenlandse voorbeelden zien van wat volgens hem geslaagde gebiedsconcepten zijn en waarom dan wel. Gevoed door hun inleidingen gaan we met Esther en Geurt in gesprek.
19.30 – 21.30 uur	Diner in Noord bij restaurant Hotel De Goudfazant
Vrijdag 21 september	
8.45 – 09.00 uur	Toelichting op het concept van het Volkshotel
9.00 – 10.15 uur	<i>Frisse blik</i> DNA en toolbox van de conceptontwikkelaar In gesprek met Job Keja (Skonk) Job is een conceptontwikkelaar in hart en nieren. Niet alleen is hij een conceptbedenker, maar durft als ondernemer ook het risico aan om ze te exploiteren. Zijn uitgesproken opvatting over wat conceptontwikkeling is en wat je er voor in huis moet hebben laat hij in zijn presentatie via een aantal van zijn meest aansprekende concepten zien.

10.45 – 12.30 uur	<i>Onder de loep</i> Het Bajeskwartier – van bajes naar stadswijk Met o.a. Eva Hekkenberg (projectontwikkelaar AM) en Eric Frijters (FABRICations) In 2017 nam gebieds- en vastgoedontwikkelaar AM het terrein van de voormalige Bijlmerbajes over van het Rijksvastgoedbedrijf. Samen met partners gaat AM de komende jaren aan de slag met de transformatie van bajes naar nieuwe, autoluwe en energieneutrale stadswijk. Direct betrokkenen nemen ons mee in het gebiedsconcept van het Bajeskwartier.
12.30 – 13.00 uur	Transfer per fiets naar Amsterdam Zuidoost
13.00 – 14.00 uur	Lunch bij restaurant Oma letje
14.00 – 17.00 uur	Expeditie Zuidoost Het is dit jaar vijftig jaar geleden dat de eerste bewoners van de Bijlmer de sleutels van hun woning ontvingen. Amsterdam Zuidoost heeft inmiddels een tweede leven gekregen en maakt een ware transformatie door. In deze expeditie Zuidoost trekken we op de fiets langs verschillende ontwikkelingen, initiatieven en woonconcepten, maken er stops en ontmoeten bevlogen stadmakers. Met onder meer Peter Blonk (economisch wijkontwikkelaar bij Ymere) over de transformatie en het brandbook van gebouwencomplex Heesterveld en Elies Poot over haar ervaringen met de herontwikkeling van de Kleiburgflat, de laatst overgebleven originele Bijlmerflat.
17.00 – 17.30 uur	Transfer naar hotel V
17.30 – 18.30 uur	<i>In gesprek</i> Tom Espinosa over het concept van Hotel V Tom Espinosa ontfermde zich een aantal jaar terug over een al twaalf jaar leegstaand kantoorgebouw aan de Fizeastraat in Amsteldorp, onder de rook van het Amstelstation. Hij opende er een nieuwe vestiging van Hotel V. Hij neemt ons ter plekke mee in zijn verhaal en in het hotelconcept.
18.30 – 19.30 uur	Wrap up met reflectie op de dag door de deelnemers o.l.v. Bas en Paul.
19.30 – 21.00 uur	Diner in bij restaurant The Lobby (Hotel V)
Zaterdag 22 september	
9.00 – 12.00 uur	<i>Aan de slag</i> Workshop Ideation - hoe genereer je ideeën? Door Mariëtte van Muijen (FutureFlock)

Mariëtte schotelt de deelnemers een proeverij voor van methoden om (nieuwe) ideeën te genereren. Op verrassende, speelse en eigentijdse wijze worden deelnemers geholpen om echt eens 'out of the box' te denken. Met tools om toe te passen in je dagelijkse werkpraktijk.

12.00 – 12.15 uur

Afsluiting van blok I door Bas van Schelven en Paul Splinter

MCCO STADSLAB – Verleid de woonconsument!

Vrijdag 12 oktober 2018, 9.00 – 17.30 uur
ALMERE

9.00 – 09.30 uur Ontvangst met koffie/thee

9.30 – 9.45 uur **Welkom en introductie**
Bas Van Schelven (Waterloft) en Paul Splinter (Bureau Ruimte InZicht)

9.45 – 12.30 uur *Frisse blik*
Verleid de woonconsument!
Over klantpsychologie, gendermarketing en energiezuinige woningen
Door Niels Götz (5plus1)
Klantgericht zijn: iedereen wil het en tot op zekere hoogte lukt het ook wel. Maar met beter inzicht in de zaken waar klanten écht enthousiast van worden, lukt het nog véél beter. Voor ons staat de woonconsument centraal. Hoe kunnen we effectiever inspelen op hun woonwensen? Maar ook, hoe kunnen we energieneutrale woningen aan de man (of vrouw!) brengen? Consumentenpsycholoog Niels Götz deelt met ons op interactieve wijze de meest recente inzichten uit de klantpsychologie.

12.30 – 13.30 uur Lunch

13.30 – 16.30 uur **ZuiderDUIN onder de loep**
Met o.a. Maarten Janssen (Amvest) en masters

In 2017 won ZuiderDUIN de NEPROM-prijs voor locatieontwikkeling. De jury was onder de indruk van de sterke identiteit van ZuiderDUIN en het onderscheidende woonmilieu dat is ontwikkeld. 'Het landschap als ultieme drager voor de ontwikkeling, met respect voor het gegroeide bos in combinatie met een 'man made' omgeving die een nieuwe laag toevoegt aan de historische inpoldering. Zo leidt het innovatief en conceptueel denken in een uitbreidingsgebied hier echt tot iets extra's. De gemeentelijke uitvraag was strak omlijnd, maar liet bewust ook de nodige zaken los. Overheid en markt houden elkaar daarmee langjarig in een 'positieve houdgreep'. Bovendien zijn toekomstige bewoners nauw bij het project betrokken en als 'ambassadeur' ingezet. Vanaf het eerste begin is ingezet op het bouwen van een community', aldus het juryrapport.

Met direct betrokkenen nemen we de gebiedsontwikkeling onder de loep. Wat is de kracht van het concept? En op welke wijze is bij DUIN ingespeeld op de wensen van de woonconsument en hoe is deze verleid? Met deze en andere vragen gaan we ter plekke aan de slag. Met inleidingen, opdrachten en een rondtour.

16.30 – 17.30 uur

Wrap up / lessons learned met reflectie op de dag en toelichting op
huiswerkopdracht ZuiderDUIN o.l.v. de masters, Bas en Paul.
Aansluitend borrel

PROGRAMMA BLOK II - Vastgoed- en gebiedsconcepten in de praktijk (*vanuit ontwikkelings-, exploitatie- en beleggingsperspectief*)

EINDHOVEN

Donderdag 15 november

10.00 – 10.15 uur

Welkom & introductie Blok II

Door Bas van Schelven en Paul Splinter

10.15 – 11.30 uur

Bespreking huiswerkopdracht ZuiderDUIN Almere

Onder begeleiding van de masters bespreken we de opdracht die de deelnemers in Almere als huiswerk hebben meegekregen.

11.30 – 12.30 uur

Introductie Eindhoven

Het verhaal van Eindhoven – van verzameling dorpen tot Brainport

Door Bert-Jan Woertman (Commercieel directeur TU/e Campus)

Een set dorpen die de tijd hebben gehad om een stad van betekenis te worden. Zo zou je Eindhoven kunnen omschrijven. Philips was en is de rode draad in dit proces. Niet meer als betekenisvolle speler, maar de 'legacy' des te meer. Het is wat de ziel van Eindhoven voor een belangrijk deel gevormd heeft. Sinds grofweg de eeuwwisseling is het Philips erfgoed - zowel materieel als immaterieel - gebruikt om Eindhoven in (inter-)nationaal op te stuwen. Eindhoven is intussen ook toonaangevend op andere vlakken, denk aan high tech en (industriële) ontwerp. Langzamerhand komt de stad zelfs voor op toeristische lijstjes. De Brainport Eindhoven is uitgegroeid tot een van de belangrijkste economische motoren van het land.

We gaan in gesprek met een 'Eindhoven kenner' Bert-Jan Woertman. Al jarenlang draagt hij actief bij aan het internationaal op de kaart zetten van de Eindhoven als High Tech stad en regio. Als directeur marketing communicatie was hij jarenlang verbonden aan de High Tech Campus. Sinds vorig jaar werkt aan de TU Eindhoven verder aan zijn missie: het versnellen van de ontwikkeling van Eindhoven als 'hightech hardware'-hoofdstad van Europa. Op bevlogen wijze neemt hij ons mee in zijn verhaal.

12.30 – 13.30 uur

Lunch

13.30 – 15.00 uur	Stadswandeling Eindhoven Centrum Om de stad een meer grootstedelijk karakter te geven gaat het centrum de komende jaren flink op de schop, onder meer rond het Stationsplein. Vanuit het hotel gaan we op verkenning door de binnenstad en maken stops bij een aantal Eindhovense (retail) concepten en projecten.
15.00 – 15.30 uur	Break (tijd om in te checken)
15.30 – 18.45 uur	<i>Frisse blik en Aan de slag</i> Omgaan en werken met scenario's Door Jan Nekkers (Futureconsult) Jan Nekkers is oprichter van Futureconsult. Zijn uitgangspunt is dat de toekomst onvoorspelbaar is, maar dat je wel degelijk zinvol over de toekomst kunt spreken. Na een inleiding over toekomstdenken gaan we in groepen aan de slag en maken we kennis met werken met scenario's. Jan presenteert eerst vier scenario's gebaseerd op de belangrijkste trends voor projectontwikkelaars c.q. woningcorporaties. Op basis van deze scenario's denken we na over wat je kunt doen om je er als organisatie op voor te bereiden en waar je binnen je projecten rekening mee kunt houden.
18.45 – 20.30 uur	Diner
20.30 uur	Bezoek aan GLOW
Vrijdag 16 november	
09.00 – 09.30 uur	Transfer per fiets naar Strijp
	Transformatie en vernieuwing in Strijp De gehele dag staat in het teken van Strijp. Het dorpje Strijp was door Philips begin 20e eeuw geormerkt als plek voor productie en logistieke faciliteiten. Uiteraard moest toekomstige groei er ook mogelijk zijn. De afgelopen eeuw heeft het bedrijf zo een groot stempel gedrukt op de ontwikkeling van dit stadsdeel. De uitbreiding van de fabrieken vond vanaf 1918 in dit gebied plaats, te beginnen met het complex Strijp-S. Het bedrijf was zeer rationeel georganiseerd. Derhalve werd gestart met het ontwikkelen van een terrein met de eerste letter van het woord Strijp, en elke uitbreiding kreeg de volgende letter van de naam. Verder dan de 'r' zijn ze echter niet gekomen. Als ware 'gebiedsontwikkelaar' bouwde Philips niet alleen fabrieken en laboratoria maar ook woonbuurten als Philipsdorp en Drents Dorp. Het afgelopen decennium hebben gebieden als Strijp-S en Strijp-R zich getransformeerd tot gewilde plekken om te wonen, te werken en te verblijven. Met het alom herkenbare industriële verleden en ruimte voor creativiteit en nieuwe concepten. Met direct betrokkenen trekken we vandaag door Strijp en nemen het stadsdeel in al haar facetten onder de loep.

09.30 – 12.00 uur

Experience Tour

Strijp-S – Van ‘verboden stad’ naar hotspot en *smart city* proeftuin

Met o.a. Alwin Beernink (Park Strijp Beheer) en masters

Dit voormalige, immense Philips-fabrieksterrein op korte afstand van het centrum van Eindhoven heeft een tweede leven gekregen. De afgelopen jaren is het uitgegroeid tot het tweede centrumgebied van Eindhoven met als pijlers werken, wonen en cultuur. Het gebied is een hotspot en trekt jaarlijks vele bezoekers, onder meer als festivalhart van de jaarlijkse Dutch Design Week. Alwin Beernink, directeur van Park Strijp Beheer (PPS van de gemeente en VolkerWessels), is al jarenlang nauw betrokken bij de ontwikkeling van Strijp S. In plaats van klassieke gebiedsontwikkelaar ziet hij zichzelf steeds meer als facilitator van ondernemerschap en innovatie. Met communitybuilding en het leggen van verbindingen faciliteert Park Strijp Beheer onder meer bedrijven en ondernemers die bij elkaar passen en elkaar versterken. De *brand* Strijp-S is inmiddels vermaard en het gebied is ontdekt door een steeds breder publiek. Hoe hou je vast aan het concept en hoe breng je het gebied verder zonder teveel concessies te doen aan het experimentele karakter van het gebied? Alwin voert ons mee langs de ontwikkelingsfasen van Strijp-S en gaat met ons in gesprek over de actuele uitdagingen. In een heuse *Strijp-S Experience tour* verplaatsen we ons te voet door het gebied en bezoeken we diverse bewoners en gebruikers. Onderweg ervaren we ook hoe Strijp-S vorm krijgt als *smart city*.

12.00 – 12.30 uur

Wrap up en toelichting op *huiswerkopdracht* Strijp-S o.l.v. de masters

12.30 – 12.45 uur

Transfer naar Strijp-R

Strijp R is het tweede gebied dat we vandaag bezoeken. Het voormalige industrieterrein van Philips wordt getransformeerd tot nieuw woongebied. Maar er is ruimte voor meer dan wonen alleen. Het bekendste voorbeeld is Piet Hein Eek. Deze wereldberoemde ontwerper heeft op Strijp-R zijn veelzijdige bedrijf opnieuw uitgevonden. Hij vestigde hier zijn werkplaatsen, een onalledaagse showroom en een restaurant in Eek-stijl en werd een belangrijke katalysator van de gebiedsontwikkeling van Strijp-R. Samen met architect Iggie Dekkers heeft hij zijn werkzaamheden inmiddels uitgebreid met architectuur projecten, op Strijp-R maar ook daarbuiten. Na een lunch in het restaurant maken we een rondwandeling.

12.45 – 13.45 uur

Lunch op Strijp-R in Restaurant Piet Hein Eek

13.45 – 14.30 uur

Onder de loep

Strijp-R – thuisbasis van Piet Hein Eek

Iggie Dekkers (Eek en Dekkers - Piet Hein Eek Architecture) neemt ons tijdens een rondwandeling mee langs projecten en inspirerende plekken.

14.30 – 15.30 uur

Fietstocht door Strijp en het Emmasingelkwadrant

Met Angelique Bellemakers (Woonbedrijf)

Na ons bezoek a Strijp R stappen we op de fiets en verkennen de enorme diversiteit van de verschillende wijken die Strijp rijk is. We fietsen onder meer door Drents Dorp en Philipsdorp, met aandacht voor renovatie en nieuwe stadswijken, waar in de geest van Eindhoven volop ruimte is voor innovatieve design- en kunstprojecten. We fietsen door naar het Emmasingelkwadrant waar eveneens veel ontwikkelingen plaatsvinden. Angelique kent deze wijken als geen ander en leidt ons rond. Op diverse plekken maken we stops voor toelichtingen en anekdotes. Door rond te fietsen kunnen we de wijken plaatsen in de context van de stad. Hoe verhouden buurten zich ten opzichte van elkaar, hoe worden verbindingen gelegd en hoe zouden die kunnen worden verbeterd? Aan bod komt ook de vraag hoe je bewoners betreft bij buurtontwikkeling. Zo komen we langs Space-S, een wooncomplex van ruim 400 woningen in sociale huur op Strijp S, waarmee woningcorporatie Woonbedrijf met co-creatie een voor hen nieuwe manier van ontwikkelen in sloeg.

15.30 – 16.00 uur

Koffie break

16.00 – 17.00 uur

Fietstocht door Strijp en het Emmasingelkwadrant (vervolg)

17.00 – 17.45 uur

Onder de loep

Innovation Powerhouse - nieuwe energie op Strijp-T

Door Boudie Hoogedeure (STRIJP-T)

We eindigen bij de jongste transformatie van het Philipsterrein, namelijk de voormalige elektriciteitscentrale op Strijp T. Tegenwoordig heet dit het Innovation Powerhouse en is het onder meer de thuisbasis van de internationaal vermaarde industrieel ontwerper Van Berlo. Boudie Hoogedeure 'trekt' ons door deze imposante transformatie en deelt op grote hoogte zijn opvatting over conceptontwikkeling op gebieds- en objectniveau met ons.

17.45 – 18.30 uur

Rondleiding op Strijp-T door Boudie Hoogedeure

18.30 – 19.15 uur

Wrap up / lessons learned met reflectie op de dag o.l.v. Bas en Paul

19.30 – 21.30 uur

Diner bij Restaurant Ketelhuis (Strijp-S)

Zaterdag 17 november

09.00 – 12.00 uur

Aan de slag met Visual Thinking

Door Wout Kloppenberg (Getting The Picture)

Wout Kloppenberg (Getting The Picture en MCCO alumnus) faciliteert deze workshop op basis van de tool Visual Thinking. Visueel denken is één van de basale functies binnen de hersenen. Visuele denktechnieken kunnen worden toegepast om informatie te ordenen, denkkraft te vergroten en communicatie onderling te verbeteren. Het is een uitstekende manier om grip te krijgen op complexe vraagstukken. Visueel denken helpt om zaken te concretiseren, te structureren en bevordert de creativiteit. Kijken, begrijpen, verbeelden en laten zien zijn de kernbegrippen van deze ochtend. We passen dit concreet toe op een casus.

12.00 – 12.30 uur

Afsluiting van blok II

Door Bas van Schelven en Paul Splinter

MCCO ATELIER – Op zoek naar het thuisgevoel in de stad

Vrijdag 14 december 2018, 9.00 – 17.30 uur
Utrecht, Krachtstation Kanaleneiland

We weten het natuurlijk allemaal. Bij woonwensen draait het niet alleen om de woning maar zeker ook om de plek. De woonomgeving bepaalt in grote mate het woongeluk. Zo spelen aanwezigheid van groen of water en voorzieningen als scholen, winkels een belangrijke rol. Maar daarnaast zijn er ook een minder grijpbare, ‘zachte’ factoren die bijdragen aan het woongeluk en het thuisgevoel. Het gaat dan om het gevoel dat een plek oproept, het ‘P-effect’ of ‘wat plekken met ons doen’, zoals hoogleraar Gert-Jan Hospers het noemt. Maar ook om wat mensen op die plekken betekenen, de buurtmakers en verbinders.

Na een inleiding van Gert-Jan Hospers trekken we er met de fiets op uit en bezoeken we plekken en mensen in Utrecht die zorgen voor verbinding en ontmoeting en bijdragen aan het thuisgevoel. Aan de hand van opdrachten onderzoeken we wat deze plekken met ons doen, welke lessen we hieruit trekken en hoe we deze als professionals kunnen vertalen naar en benutten in onze werkpraktijk.

Programma

9.00 – 9.15 uur	Ontvangst bij Vechtclub XL
9.15 – 9.30 uur	Welkom en introductie Bas Van Schelven (Waterloft) en Paul Splinter (Bureau Ruimte InZicht)
9.30 – 10.30 uur	Bespreking huiswerkopdracht Strijp-S Eindhoven Onder begeleiding van de masters bespreken we de opdracht die de deelnemers in Eindhoven als huiswerk hebben meegekregen.
10.30 – 10.45 uur	Koffie break
10.45 – 12.15 uur	<i>Frisse blik</i> Wat plekken met ons doen Met Gert-Jan Hospers (Universiteit Twente)

Gert-Jan legt ons uit wat het P-effect eigenlijk is en laat zien wat plekken met ons doen. Hij schreef er enkele jaren terug het boek ‘Geografie en gevoel’ over. Hij biedt ons een aantal theoretische, maar ook soms ‘ongerijmde’ inzichten op hoe mensen naar plekken kijken. Wat we erbij voelen en wat we belangrijk vinden. Soms logisch, soms verrassend.

Aan de slag

Met opdrachten in de tas stappen we op de fiets en ontmoeten onderweg inspirerende ‘stadmakers’ op verschillende plekken in Utrecht. Wat is hun drijfveer en hoe dragen zij bij aan het ‘Thuisgevoel in de stad’?

12.15 – 12.45 uur	Fietstransfer naar Cereolfabriek in Oog in Al
12.45 – 13.30 uur	Lunch bij Het Wilde Westen (gemaakt door buurtbewoners)
13.30 – 14.15 uur	<i>Onder de loep</i> Meyster's Buiten en de Cereolfabriek Met Dorothe Lucassen (Het Wilde Westen)
14.30 – 15.15 uur	<i>Onder de loep</i> Nog nader in te vullen
15.45 – 16.30 uur	<i>Onder de loep</i> Krachtstation Kanaleneiland (<i>winnaar Social Involment Award 2017</i>) Met Nathan Rozema (Labyrinth)
16.30 – 17.15 uur	Wrap up / lessons learned met reflectie op de dag o.l.v. Bas en Paul met aansluitend borrel

PROGRAMMA BLOK III - Implementeren en organiseren van conceptmatig ontwikkelen

ROTTERDAM

Donderdag 17 januari 2019

10.00 – 10.15 uur

Welkom & introductie Blok III

Door Bas van Schelven en Paul Splinter

10.15 – 11.15 uur

Introductie

Stadsontwikkeling in Rotterdam

Door Mattijs van Ruijven (hoofd stedenbouw, gemeente Rotterdam)

Rotterdam is hot. Nog geen drie decennia geleden zat de stad in het slop. De stadsvernieuwing kwam moeizaam op gang, de stad was te afhankelijk van de haven en de opbouw van de bevolking te eenzijdig. het aantal rotte plekken in de stad nam zienderogen toe. Sindsdien is er een aantal kantelpunten geweest in de stadsontwikkeling. Niet alleen is de sprong naar de Linkeroever van de Maas op succesvolle wijze gemaakt, ook is het hart van de stad weer gaan kloppen. Het resultaat van een duidelijke visie is dat Rotterdam op de kaart staat en dat ambities waar worden gemaakt. Maar er staat nog heel veel op stapel in de Maasstad en Mattijs zal ons daarover vertellen: een inleiding op misschien wel de meest conceptuele stad van Nederland!

11.15 – 12.45 uur

Stadssafari – Rotturdam, Ech wel!

O.l.v. Bas en Paul nemen we een aantal ontwikkelingen in het centrum onder de loep. Via een route door de binnenstad en staan stil bij een aantal markante plekken en gebouwen. Interessante concepten waar we even bij stil zullen staan zijn: de Koopgoot, het Timmerhuis, het Schieblock met z'n Dakakker, de Luchtsingel, de Hofbogen, de Meent en de Pannenkoekstraat.

12.45 – 13.15 uur

Rotterdam vanaf het water

Met waterbus van Erasmusbrug naar Heijplaat/RDM Campus

Onder de loep

Dynamiek op Zuid – werken aan verbindingen, vitaliteit en innovatie

Het contrast tussen de stadsdelen aan beide oevers van de Maasstad is groot. Waar veel gebieden in Noord er goed op staan heeft nog steeds een groot deel van Zuid de naam van aandachtsgebied. Echter, de aandacht voor Zuid groeit en de dynamiek neemt fors toe. De opgaven zijn er uitdagend, juist voor conceptontwikkelaars. De ontwikkeling van de Kop van Zuid is onmiskenbaar en Katendrecht is opgeklommen van probleebuurt tot hippe ontmoetingsplek en gewild woongebied. De olievlekwerking richting Afrikaanderwijk en Charlois is langzaamaan al merkbaar. Voormalige scheepswerven op

Heijplaat worden getransformeerd tot Rotterdam Innovation District. Het verbeteren van de woon- en leefomgeving in de wijken en buurten van Zuid is een belangrijke opgave voor de stad en heeft zelfs ook de aandacht van de Rijksoverheid. Wij nemen vandaag Zuid onder de loep en zullen de contrasten aan den lijve ervaren.

13.15 – 13.45 uur

Lunch in RDM Kantine

De RDM Kantine is een prachtige industriële locatie te midden van de Rotterdamse Dokhaven. Op de plek waar de arbeiders van de RDM vroeger bijkwamen van noeste arbeid nuttigen wij een 'arbeiderslunch'.

13.45 – 14.45 uur

Onder de loep

Rotterdam Innovation District – rondtour RDM Campus

RDM Rotterdam is dé plek voor innovatie in de haven; hier krijgt de maakindustrie van de toekomst vorm. Waar vroeger beroemde schepen als S.S. Rotterdam werden gebouwd, biedt de voormalige werf van de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij (RDM) op Heijplaat nu plaats aan bedrijven, onderwijs en onderzoek. Midden in de haven – maar toch verrassend dicht bij de stad – werken zij hier samen aan innovaties die bijdragen aan een slimme haven. Een breed scala aan zakelijke en culturele evenementen vult dit aan en maakt van RDM een dynamisch gebied. Onder leiding van een gids maken we rondtour op de RDM Campus.

14.45 – 15.15 uur

Transfer naar Katendrecht (waterbus)

15.15 – 16.30 uur

Wijken op Zuid onder de loep

Van Katendrecht tot Afrikaanderwijk

Met Christiaan Cooman (Heijmans)

Ontwikkelaar Christiaan Cooman laat zien dat conceptontwikkeling geen methode is, maar een overtuiging. Zijn jarenlange betrokkenheid bij de ontwikkeling op Katendrecht heeft hem en de wijk veel gebracht. Intussen zijn resultaten zichtbaar en voelbaar. Als ware storyteller vertelt hij in *Verhalenhuis Belvedere* het verhaal van Katendrecht; van de gebiedscampagne 'Kun jij de Kaap aan' tot het tijdelijk gebruik van de Fenixloodsen en het concept van de Fenixlofts. "Het gaat niet om het concept, maar om de context", zo is zijn motto. Hij illustreert dit door een parallel te trekken tussen zijn ervaringen op Katendrecht en in de Afrikaanderwijk, een andere wijk op Zuid.

16.30 – 17.30 uur

Rondje Katendrecht

Onder leiding van Christiaan Cooman maken we een rondje Katendrecht en bezoeken we de Fenix 1 loodsen waar we een blik werpen op de ontwikkeling van de Fenix Lofts.

17.30 – 18.15 uur

Borrel in Fenix Food Factory bij Kaapse Brouwers

18.30 – 19.30 uur

Avondwandeling

Van Kop van Zuid naar Westelijk Handelsterrein

Van Katendrecht wandelen we via de Wilhelminapier, de Erasmusbrug en Veerhaven naar het Westelijk Handelsterrein. Onderweg maken we nog een aantal korte stops met toelichting op interessante Rotterdamse concepten.

19.30 – 21.30 uur

Diner bij Grand Café Restaurant Biblio op het Westelijk Handelsterrein.

Vrijdag 18 januari 2019

09.00 – 10.30 uur

In gesprek

Implementeren en organiseren van conceptmatig ontwikkelen

Met Bianca Seekles en Edward van Dongen (ERA Contour)

Een kijkje in de keuken bij de werkwijze van ERA Contour, geïllustreerd met Rotterdamse projecten als Le Medi, Nieuw Crooswijk en Coolhaven.

10.30 – 17.30 uur

Aan de slag met een Rotterdamse casus – *on the spot*

17.30 – 19.30 uur

Presentaties van de casus

20.00 – 21.30 uur

Diner

Zaterdag 19 januari 2019

09.00 – 12.30 uur

Aan de slag

De competenties van de conceptontwikkelaar

Nu we het volledige MCCO-programma achter de rug hebben, is het tijd om de balans op te maken. Onder leiding van Bas van Schelven gaan we met elkaar op zoek naar de kerncompetenties van de conceptontwikkelaar. Op basis van alles wat in de MCCO aan bod is gekomen maken we met elkaar een inventarisatie van deze competenties. We formuleren het antwoord op de vraag: "Wat maakt een goede conceptontwikkelaar?". Jullie krijgen de gelegenheid om op basis hiervan je eigen competenties en je eventuele ontwikkelpunten te benoemen.